

6. Výdaje zdravotních pojišťoven na léčbu seniorů

Na zdravotní péči o osoby starší 65 let připadají dlouhodobě dvě pětiny celkových výdajů zdravotních pojišťoven. V roce 2019 šlo na péči o seniory 43 % (132 mld. Kč) z celkových výdajů zdravotních pojišťoven. Průměrné výdaje na jednoho seniora ve věku 65–84 let dosáhly bezmála 60 tis. Kč. Ve věkové skupině 85+ byly ještě o dvacet jedna tisíc vyšší.

Pro srovnání, průměrné výdaje na 1 obyvatele Česka (bez ohledu na věk) v roce 2019 činily 28,5 tisíce. Průměrné výdaje na 1 seniora ve věku nad 65 let tedy byly více než dvojnásobné.

Metodika:

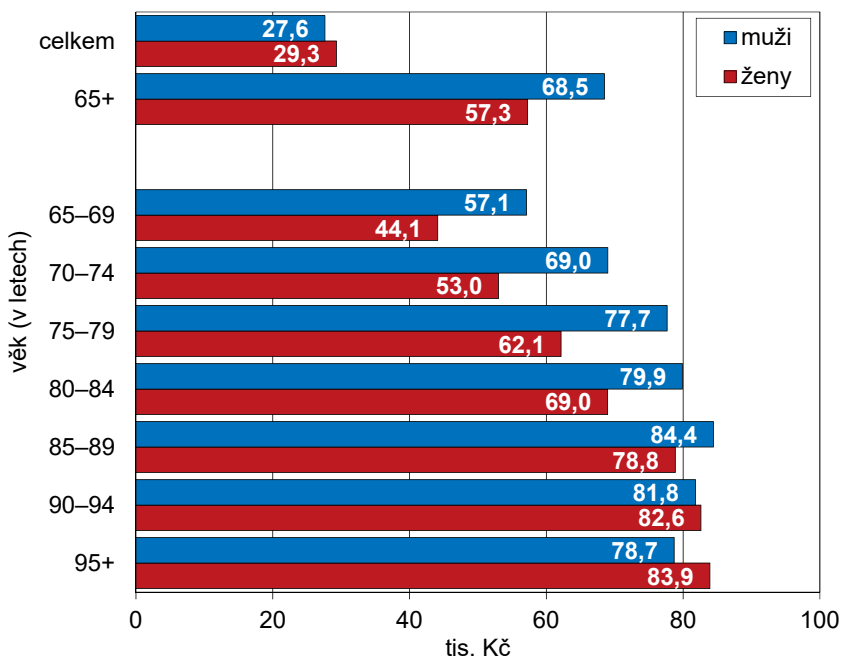
Data o výdajích zdravotních pojišťoven na zdravotní péči pocházejí z tzv. **zdravotnických účtů ČR** („SHA“, z anglického System of Health Accounts), které jsou sestavovány na základě „Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1338/2008 o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“. Systém zdravotnických účtů slouží ke komplexnímu vyjádření veškerých běžných výdajů na zdravotní péči.

Z hlediska financování zdravotní péče v ČR mají zdravotní pojišťovny klíčové postavení a zároveň poskytují ze všech datových zdrojů nejdetailnější informace o výdajích. Například rozdělení výdajů za jednotlivé skupiny diagnóz podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů („MKN-10“) nebo rozdělení podle věku a pohlaví. Více podrobnějších informací a dat o výdajích na zdravotní péči v Česku lze najít v publikaci „Výsledky zdravotnických účtů ČR - 2010–2019“ ([Výsledky zdravotnických účtů ČR - 2010–2019 | ČSÚ \(czso.cz\)](#)).

6.1. Výdaje podle pohlaví a věku

S přibývajícím věkem logicky dochází ke zhoršování zdravotního stavu a s tím i ke zvýšení výdajů na zdravotní péči. V členění podle pohlaví a pětiletých věkových skupin zaplatily pojišťovny u osob nad 65 let v roce 2019 nejméně za ženy ve věkové kategorii 65–69 let a to částku, která jen lehce převyšovala 44 tisíc Kč. Naopak za muže ve věkové skupině 85–89 let to byl téměř dvojnásobek (84,4 tisíce Kč). Ve většině seniorských věkových skupin s výjimkou těch nejstarších (90–94 a 95+) jsou průměrné výdaje pojišťoven na jednu ženu nižší než průměrné výdaje na jednoho muže. Největší rozdíly ve výdajích pojišťoven na zdravotní péči mezi oběma pohlavími byly v roce 2019 zaznamenány ve věkových skupinách 70–74 a 75–79 let. V průměru totiž za jednoho muže v těchto věkových kategoriích vydaly pojišťovny o 16 tisíc Kč více.

Graf 6.1 Průměrné výdaje zdravotních pojišťoven na jednoho obyvatele 65+ podle věku a pohlaví v roce 2019 (v tis. Kč)

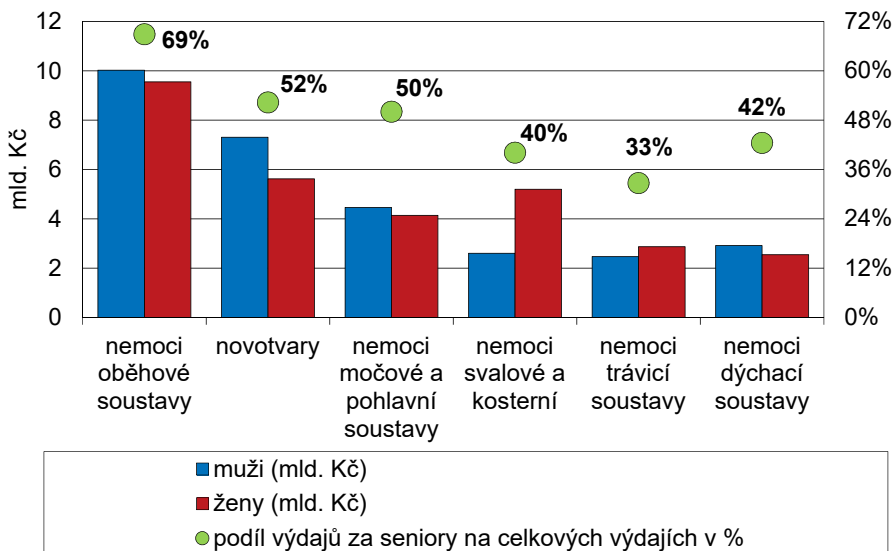
Zdroj: ČSÚ

6.2. Výdaje podle diagnóz

Největší část výdajů zdravotních pojišťoven vydaných na léčbu seniorů putovala na léčbu nemocí oběhové soustavy (19,6 mld. Kč). Osoby starší 65 let tak spotřebovaly bezmála sedm desetín z celkových výdajů pojišťoven na léčbu těchto onemocnění. Mezi nemoci oběhové soustavy patří například ischemické nemoci srdeční (infarkt myokardu, angina pectoris, aj.), hypertenzní nemoci, chronické revmatické choroby srdeční, plicní embolie, cévní mozková příhoda, zánět žil, aj.

Za léčbu novotvarů u seniorů vydaly v roce 2019 zdravotní pojišťovny bezmála 13 mld. Kč. Třetí na léčbu nejnákladnější skupinou diagnóz 65letých a starších jsou nemoci močové a pohlavní soustavy (zahrnují všechny nemoci močové a pohlavní soustavy kromě zhoubných nádorů), na něž putovalo z rozpočtu pojišťoven 8,6 mld. Kč. Výdaje na léčbu seniorů u obou těchto skupin nemocí tvoří zhruba polovinu z celkových výdajů zdravotních pojišťoven na léčbu těchto diagnóz.

Graf 6.2. Výdaje zdravotních pojišťoven na péči o seniory 65+ u nejnákladnějších skupin diagnóz v roce 2019

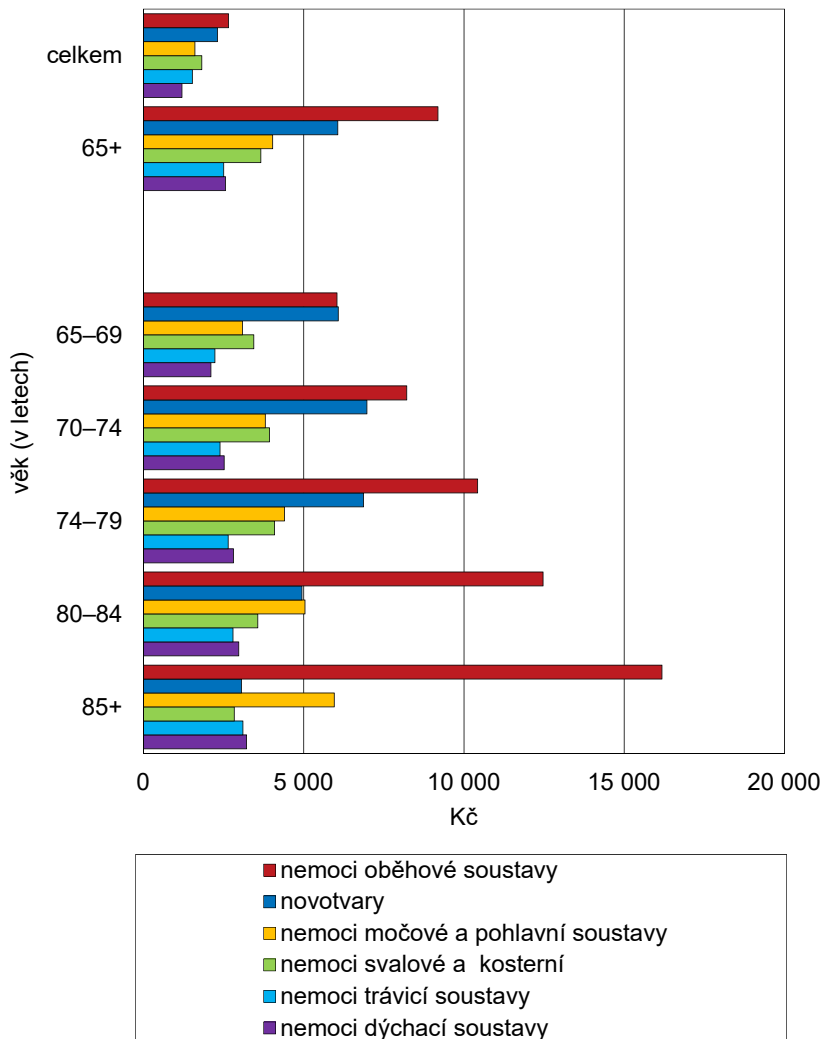

Zdroj: ČSÚ

Co se týká rozdílů celkových výdajů za nejnákladnější diagnózy mezi muži a ženami, nejvyšší rozdíl lze pozorovat u nemocí svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně. U této skupiny diagnóz byly celkové výdaje za ženy o 2,6 mld. Kč vyšší než u mužů. U výdajů za léčbu novotvarů je to naopak, o 1,7 mld. Kč převažovaly celkové výdaje za muže nad výdaji za ženy.

Pokud se zaměříme na průměrné výdaje na jednoho obyvatele podle věku bez ohledu na pohlaví, opět jsou na prvním místě nemoci oběhové soustavy. Zdravotní pojišťovny v průměru za každou osobu starší 65 let vydaly na léčbu těchto diagnóz přes 9 tisíc Kč, ve věkové skupině 85+ to pak bylo dokonce 16,1 tisíc Kč. Průměrné náklady na léčbu novotvarů se u jednoho seniora v roce 2019 pohybovaly na úrovni 6 tisíc Kč. Průměrné výdaje na obyvatele na léčbu novotvarů rostou do věku 74 let, ve starších věkových skupinách jsou již nižší. V přepočtu 4 tisíce korun na jednoho seniora pak pojišťovny zaplatily za léčbu nemocí močové a pohlavní soustavy.

Graf 6.3. Průměrné výdaje zdravotních pojišťoven na jednoho obyvatele 65+ u nejnákladnějších diagnóz podle věku v roce 2019

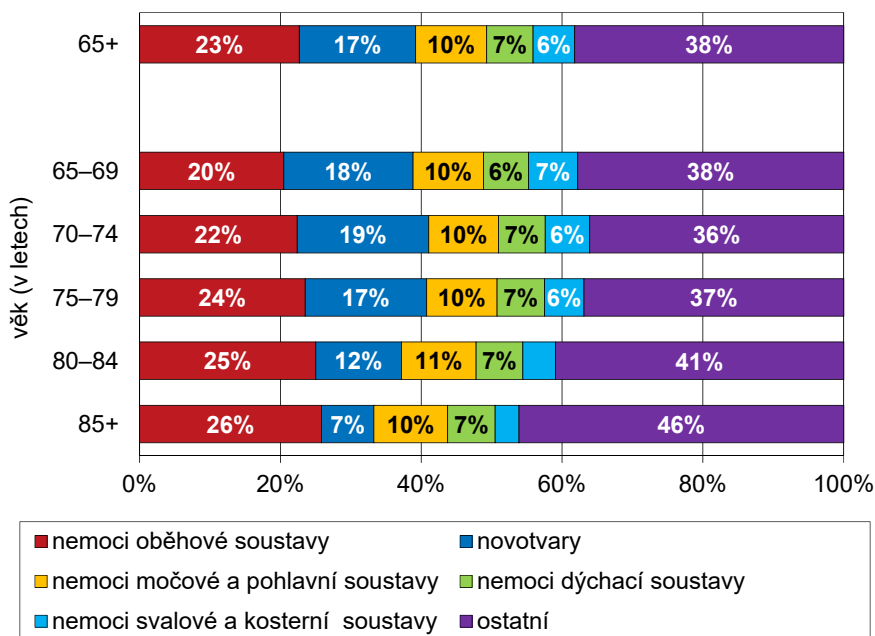

Zdroj: ČSÚ

U obou pohlaví ve všech věkových skupinách seniorů připadají nejvyšší výdaje na léčbu nemocí oběhové soustavy. Druhé v pořadí jsou výdaje za léčbu novotvarů. Třetí nejvyšší výdaje byly u mužů zaznamenány za léčbu nemocí močové a pohlavní soustavy, zatímco u žen to byly výdaje za léčbu nemocí svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně. U mužů nad 65 let vydají zdravotní pojišťovny za léčbu nemocí třech nejnákladnějších skupin diagnóz polovinu veškerých výdajů. U žen je to o 10 p. b. méně. S rostoucím věkem se mění procentuální zastoupení výdajů na jednotlivé skupiny onemocnění. Zatímco náklady na nemoci oběhové soustavy s věkem rostou, u novotvarů je to naopak. U žen s věkem klesají také výdaje na nemoci trávicí soustavy.

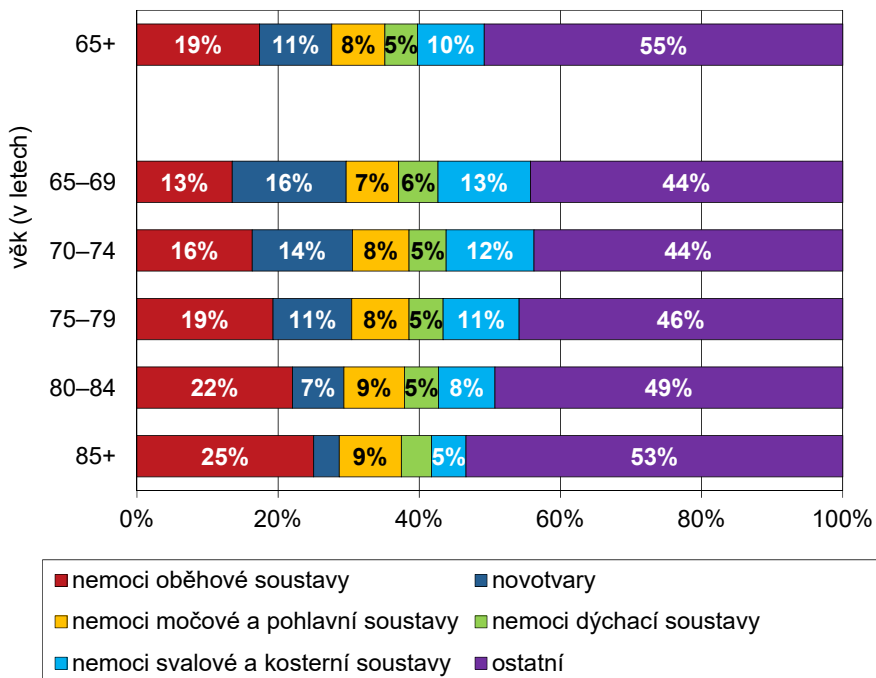
Graf 6.4. Struktura výdajů zdravotních pojišťoven za péči o seniory 65+ podle skupin diagnóz a věkových skupin v roce 2019

a) muži

Zdroj: ČSÚ

b) ženy

Zdroj: ČSÚ